

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.
„STRAŽA“
izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Marčevina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četiri leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6 redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Št. 108.

Maribor, dne 18. septembra 1912.

Letnik IV.

Novi viharji na Ogrskem.

Včeraj se je zopet pričelo zasedanje ogrskega državnega zbora, so vzbruhnili na Ogrskem zopet novi viharji. Krvoločna in neizproсна parlamentarna vojska, ki je bila dne 27. junija prekinjena, je včeraj zadivljala z novo, nevtrajno silo: počitnice niso prinesle sprave in miru. Kamen dvire — brambna predloga — je sicer odstranjen in se ne da na tej postavi, ki je težke parlamentarne boje na Ogrskem povzročila, nič več spreminjati. Opozicija se je bila tuč v dala v to usodo in pri spravni pogajanjih se je skušalo samo doseči formulo, po kateri naj bi dobila z brahijalno silo poražena opozicija primerno zadoščenje. Ker je pa opozicija izjavila, da se ne spušča v pogajanja, dokler sta grof Tisza in pl. Lukacs na svojih mestih, je vlada hladnokrvno šla preko zahtev opozicije na dnevni red. Kocka je padla, lok se je napel na obeh straneh do skrajnosti. Stvarni razlogi so stopili v ozadje in gonilna sila obeh taborov je postal oseben moment, ki je pa še mnogo nespravljivši. In prišlo je, kar je moralo priti. Včeraj sta si stopila v neizprosno srdu, pripravljena na vse, nasproti oboj tabora in prišlo je do hujših bojov, kakor so bili oni iz zadnjih spomladanskih in prvih poletnih mesecev. Na Ogrskem je sedaj vsaka razsodnost pogažena v tla in besedo ima samo še brutalna moč. Policijski nadinspektor Pavlik je na Ogrskem zopet prva in odločilna ustavna oseba. Ogrski parlament ni več nikaka ustavna korporacija, temveč torišče, na katerem neomejeno razsajajo najhujše osebne strasti, dokler gospod Pavlik ne da primernih navodil svojim policajem. Iz najvišjega ustavodajnega zastopa, kjer je vladala najpopolnejša državljanska svoboda in nedotakljiva postavnost, se je razvila špelunka, v kateri gospoduje brahijalna sila in daje postave — policaj. V sramoto je ta parlament ogrski državni poldvici, v sramoto je že čeli monarhiji. Da izgine in da prostor drugemu, je neobhodna, nujna potreba.

Krivda leži na obeh straneh. Začrnila je le razmere vladna večina, ki je brez pomisleka potlačila v blato vse principe parlamentarizma in se sedaj z bolešno krčovitostjo drži državnega krmila, zakrivila jih je opozicija, ki je hotela z glavo skozi

zid in je na račun državnih potrebščin hotela napraviti svoj strankarski kšeft. Simpatična in prikupna ni nobena obeh strank. Sebična pohlepnost po vladi, korumpirano klikarstvo, megalomanična mažarska ošabnost, krivična junkerska konservativnost, ki noče priznati ljudstvu nikakih pravic ali pa hinavski demokratizem, ki izigrava ljudske pravice v samopašne namene, to so značilni in gonilni momenti skoroda vseh mažarskih politikov, zato ne moremo simpatizirati z nikomur. Če leži ogrski parlamentarizem razbit na tleh in je v zasmeh celi civilizirani Evropi, so to zakrivilo ogrski oligarhični mogotci sami. Poglejte zgodovino zadnjega desetletja. Vsi ti Tisze, Hedervaryi, Kossuthi, Justhi, Andraszyi, Lukacsi, Apponyi in drugi so bili že na krmilu, so imeli moč v rokah, storili pa niso nič za celokupnost ljudstvo. Ljudstvo je bilo vsem tem samo misera plebs, na račun katerega so živeli in skrbeli za lastno dobrobit. Brezsrčen egoizem, oprt na žulje stotisočev, izkoriščajoč potne srage ogrskih narodov, je alfa in omega v programih vseh teh mož.

Kdor je res prijatelj ogrskih ljudstev in kdor hoče res sanjirati te razmere, ki slabe ugled cele monarhije in bi znale postati usodepolne zlasti sedaj, ko na Balkanu tako sumljivo vre, bo priznal, da je samo ena možnost spraviti zmede v red: ljudstvo naj pride do besede. Sedanj, iz propadajočih aristokratov in framasonskih buržoazijev, med katerimi ima židovstvo silen vpliv, obstoječi režim mora pasti. Ogrskim ljudstvom dajte pravično splošno in enako volilno pravico in ogrsko ustavno življenje bo dobilo nove oblike, bo rodilo zopet novih sadov! Dokler se pa to ne zgodi, bo ogrsko politično življenje stalo v znamenju gospoda Pavlika. Če bi tudi znalo priti do zakrpanih premirij, ob koncu koncev bo stal vendar vedno — policaj.

Dogodki v zbornici.

Kar se je splošno pričakovalo, se je zgodilo: Včerajšnja prva seja ogrske zbornice po počitnicah je bila zopet en sam velik škandal. Ze ob 9. uri popoldne so se zbrali člani opozicije v zbornici, kjer so imeli posvetovanje glede taktike. Na predlog poslanca Zoltana Desyja so sklenili, da nadaljujejo ob-

strukcijo z vsemi jim danimi sredstvi; nato so se pa podali v sejno dvorano. Zbornica je bila od vseh strani zastražena s policaji, toda vojaštva in orožnikov tokrat še ni bilo. Opozicija je prišla polnoštevilno, le oboleli poslanec Julij pl. Justh je manjkal. Tudi vladna stranka je poslala vse svoje člane v zbornico. Iz sejne dvorane so že poprej odstranili vse premakljive predmete, kakor tintnike itd. Ob 11. uri je bila zbornica načelno polna. Ko se je kmalu nato prikazal ministrski predsednik Lukacs, in za njim zbornični predsednik Tisza v zbornici, je nastal nepopisen ropot in hrušč. Opozicija je kričala, ropotala z nogami, piskala na razna gočala in razsajala, da bi človeka lahko oglušilo. Tudi je opozicija Tiszo obkledala z najgršimi psovki, med tem ko mu je večina burno ploskala. Tisza pa je ostal hladen in miren ter je med hrupom in ropotom mirno zapisoval imena razgrajajočih poslancev. In večkrat, do 12. ure, je poskušal prečitati neko listino, toda kakor hitro je izgovoril besedo, je vzbruhnil kraval s podvojeno silo. Ropot je trajal neprestano do poldruge ure popoldne. Takrat je začel Tisza zopet nekaj čitati, toda vsled ropota ga ni mogel nihče razumeti. Videlo se je samo premikanje ustnic. Ker peklenški sun in dirindaj v teku katerega je prišlo večkrat do ostrih spopadov med posameznimi poslanci, ni hotel nič prenehati, je prekinil sejo do 2. ure popoldne.

Ko je bila seja zopet odprta, je nastal zopet isti hrušč, ki je trajal nepretrgoma do tretje ure popoldne. Tu je bila seja zopet prekinjena, a po otvoritvi se je pričela prejšnja igra znova, tako da je ob 4. uri Tisza sejo zopet suspendiral.

Med pavzo je pa prišel v zbornico višji policijski nadzornik Pawlik v spremstvu sto policistov. Opozicija je sklenila, da se ustavi policiji s silo in se je postavila v sredi dvorane v tesno sklenjen krog ter se je zabarikadirala s stoli stenografov in ministrov. Policijskemu višjemu nadzorniku je naznanila, da ne zapusti zbornice in da se vkloni le samo sili. Pawlik je z voditelji opozicije, z grofom Apponyjem, Andrasyjem in grofom Aladar Zichyjem dolgo časa konferiral, da bi se opozicija brez upora uklonila policiji, a brezuspešno. Po večurnih pogajanjih, med katerimi je prišlo večkrat do spo-

PODLISTEK.

Fefa in Gašper.

(Napisal Januš Golec.)

I.

Kedo pač ni poznal Majdakove Fefe? Gotovo vsako radovedno Adamovo rebro, od največje kmetice pa do zadnje kajzarce.

Bila je pač Majdakova Fefa v naših hribih, kjer ni vasi in redne poštne zveze, nekaki remšniški tednik, ki je zbiral novice tostran Radla in jih priobčeval onstran, ter narobe.

Stanovala ali avžala, po naše povedano, je naša Fefa na Breznem vrhu, drugi, za Kozjim vrhom najvažnejši postojanki viteza sv. Jurija na Remšniku. Pripeta je bila njena kajša na precejšnje strmino v smeri proti že nemškemu Arvežu, vendar tako, da je sobo, v kateri je kraljevala Fefa, zalivalo še pristno remšniško brezovo olje; petelinovo petje in pa kokoške kokodakanje v drugem delu pa se je že razlegalo po nemški zemlji.

Fefa je bila samica v pravem pomenu besede, odkar jej je izdahnul brat Tizlek. Skupno z bratom je bila podedovala po smrti starišev kajšo; toliko zemlje okrog bajte, kolikor je merila Fefina postava na dolgost in pa nad vse cvetočo obrt: razpečavanje kuretnine in jajc.

Marljivo sta hodila ljubeča se brat in sestra s košem, katerega zgornji del je bil prirejen za jajce, spodnji pa za kuretnino, do hiš in bajt po Remšniku. Vsako soboto sta pa po ceni nakupljeno blago nosila preko Radla v nemški trg Ivnik.

Brat Tizl je bil majhne, čokate postave in pa mirnega, molčečega značaja; ravno nasprotno pa sestra Fefa. Bila je dolga, da bi lahko zvezde obirala, krepke postave, mačje-sivih oči in odlikovala se je po daru zgovornosti. Nosila je vedno robec zavezan na tilniku, tako, da so bila dolga ušesa prosta, po hrb-

tu pa jo je vedno nabijal koš, ki je bil po vsebini še enkrat tolik, kakor bratov.

Hodila sta po kupčiji navadno skupno, eden za drugim po starosti: brat naprej, sestra pa za njim. Brž ko sta dospela do kake bajte ali hiše, je Tizlek lepo postavil koš na tla, si odmotal kozji rog in zatrobil svoj običajni: tri-di-dom!

Kmetice in babure po poljih so dobro razumele ta klic in vsaka je z veseljem poskočila proti domu. Kupčija je bila kmalu sklenjena, kajti Fefa je vedno plačevala po stari ceni; nato se je pa začelo pri kosu kruha in kupci sadnega mošta razkladanje novic, ali po katekizmu povedano: opravljanje in pa obrekovanje.

Mladenič Tizlek je med tem ženskim opravilom mirno sedel v kakem kotu, tolkel svoj kos kruha in bil do dobra prepričan, da je Bog ustvaril ženski jezik iz pasjega repa, ki tudi vedno miga in seka na vse strani.

Gospodinje so rade postregle Fefi, ker so se bale njenega blatnega jezika, pa tudi izvekle so iz nje marsikatero sosedovo slabost.

Tako sta živela Tizlek in Fefa po cele dneve od kruha in mošta, še-le zvečer po povratku je pristavila sestra kak lonec k ognju. Kupčija je vspevala vedno, po leti in po zimi; le v slučaju prevlekega snega je jezikovni in denarni promet izostal za par mesecev.

Pribrila pa je zima leta 1906. Mrzli kapljski veter je bril na vse pretege, da je šlo do mozga, snega pa vendar ni bilo. Suha zima pa je vsaka hujša nego snežena, to vemo predobro mi hribovci.

Snega pač ni bilo, torej sta tudi Tizlek in Fefa hodila s košem za kruhom.

Tizlek je sicer večkrat renčal in se branil na ledeno pot, izgovarjaje se s pretankim obuvalom; pa mačji Fefin pogled ga je vselej prisilil na noge. Hodil in krevsal je revež tako dolgo, dokler se ga ni prijel ozebolina ravno na nožnem palcu. Začelo mu je teči iz njega. Teklo mu je tako dolgo, dokler mu

ni izteklo do dna in še isto zimo ga je zagnil kramp, ker za lopato je bila zemlja pretrda.

Fefa se je vsled bratove smrti oprala s solzami od znotraj in od zunaj, ga dala spodobno pokopati, pa se je nato tudi kmalu potolajila z izgovorom: je pač jedno telo manj na svetu.

Kurja kupčija je šla v istem tiru naprej. Le v toliko je napredovala Fefa, da si je nabavila dvokolesni voziček. Nosila je še tudi za naprej svojo robo v košu na vrh Radla; tukaj pa je imela v Kolarjevi šupi shranjen voziček in je na tem vozila navzdol in po česti do Ivnika. Kmalu se je privadila samoti in živela po vseh pravilih samskega stanu.

II.

Kakor že omenjeno, je bila Majdakova kajša postavljena na strmino in daleč po vrhu ni imela nobenega sosedu, le v jarku, tik ob Brezniškem potoku, je kajžaril mešetar Pelujnskov Gašper.

Kakor nobenega godca in mešetarja, tako tudi Gašper rja ni bilo bogve kaj prida. Kupčija mu je šla tako dobro izpod rok, da je prišel z volov in krav na kozle in koštrune, katere je gonil s Slovenskega po nemških sejnih.

Vprežen je bil Gašper v zakonski jarem z nad vse skrbno Julo. Vzredila sta pet pridnih otrok, ki so pa vsi kot odrasli zapustili očetov krov in šli za boljšim kruhom, nego je kozlovska kupčija.

Gašper sicer ni bil zloben človek, le zalival je malo preveč svoje lažljivo mešgarsko grlo z žgano pijačo in gospodariti ni znal. Nič si ni vzel svojih nevspehov k sreči, ampak vedno je tolažil delavno Julo, rekoč:

Kaj se boš toliko pehala? Lavžanke sva preskrbela in toliko pa še že boče, da bo vsak danji kruh pri kajši.

Jula pa je le malo poslušala te moževe nasvete, delala brzno in bila pa že tudi izdelana, kakor rudarski konj.

(Dalje prih.)

padov med poslanci in policaji, je (konečno policija med najhujšim pretepom, suvanjem in ruvanjem med neznanskim krikom in ropotom iztirala in iznosila vse poslance opozicije iz zbornice. Do 49. ure zvečer so bili z brahijalno silo iztirani vsi poslanci in četrte ure pozneje je otvoril grof Tisza zopet sejo, v kateri je prosil za naknadno odobrenje svojih najnovejših brutalnih činov, kar se je tudi zgodilo. Večina je nato izročila 60 poslancev imunitetnemu odseku, ki bo v 24 urah poročal. Nato se je seja nadaljevala in se je v isti tisti prečitalo cesarjevo lastnoročno pismo, s katerim so sklicane delegacije. Nadaljni potek se je bil nemoten. Seja, ki je trajala celih 12 ur in ki je dosegla rekord v kravalih, hrupnosti in nasilstvu, je bila ob 10. uri zvečer zaključena. Kot pikantna zanimivost bo povedano, da se je neki policaj vprl, ko je dobil ukaz, naj prime enega poslanca, češ, da se on izvoljenega, svobodnega poslanca ne dotakne. Seveda so upornega policaja takoj odpeljali.

Evharistični kongres.

(Konec.)

V soboto je pa pričelo slavno in četirto in sklepno zborovanje že ob 11. uri popoldne. Velikanski prostori Rotunde so bili natlačeni polni, navzočih je bilo do 30.000 oseb vseh narodov in ljudstev in vseh stanov. Popisati pogled na to navdušeno nebrojno množico je vsako pero preokorno; pesnik bi moral biti, kdor bi znal opisati čute sreče ob pogledu na to ogromno ljudsko zborovanje narodov. Kar je videl Dunaj ta dan v Rotundi, tega še ni videl nikdar poprej. Zunaj je neprestano deževalo, nebo so zakrivali temni oblaki in vendar je vladalo v sredi zborovalcev nepopisno navdušenje in svečano razpoloženje.

Cesarski dvor je bil skoraj polnoštevilno zastopan. V ogromnem številu je bilo tudi zastopano visoko plemstvo; navzočih je bilo devet kardinalov, mnogo nadškofov, škofov in prelatov in cela vrsta častnikov, generalov in drugih visokih dostojanstvenikov. Ko sta končala oba slavnostna govornika grof Somssich in p. Künzle svoja govora, sta sledila zahvalna govora nadškofa iz Valencije in kardinala Amette iz Pariza, ki sta v vznešenih besedah izrazila zahvalo za veličastno slavlje Dunaju, harodom Avstro-Ogrske in osobito svolasemu vladarju-protektorju. Tu je doseglo navdušenje vrhunec. In ko je nastopil na govorniškem odru papežev legat kardinal van Rossum, ki je imel na prsih pripet od cesarja mu podeljen veliki križec sv. Štefana in je izrekel zahvalo za impozantno prireditev Dunaju, vsem narodom Avstro-Ogrske, visoki vladarski hiši in v prvi vrsti najvišjemu protektorju cesarju Francu Jožefu, je zadonela iz tisočev grl veličastna zahvalna pesem in ko so potihnili zadnji glasovi, je po vsej Rotundi mogočno zadonela cesarska pesem: „Bog obvaruj...“

Ko se je poleglo za trenutek navdušenje, je govoril sklepne besede predsednik mednarodnega evharističnega komiteja, škof Heylen, pozivajoč množico, da moli „Češčen Marijo“ za podelitev ugodnega vremena za prihodnji dan, ko se ima vršiti slovesna procesija. Z naznanilom, da se bo vršil prihodnji mednarodni evharistični kongres za leto 1913 med 24. do 27. aprilom na otoku Malta, je bilo zaključeno slovesno zborovanje. Na oder še stopi enkrat, od vseh kakor oče spoštovani papežev legat, da podeli blagoslov. Vsa mnogostevilna množica pada na kolena, kardinal razpne roke nad ljudstvom in prosi z mogočnim glasom blagoslova Najvišjega z besedami: „Benedicat vos omnipotens deus, pater et filius et spiritus sanctus!“

Vtis teoforične procesije.

Vtis nedeljske teoforične procesije je nepopisen. Vsi udeleženci so zadivljeni in ne najdejo besed, s katerimi bi opisali veličastje tega dneva. In tudi časopisje v vznešenih besedah opisuje procesijo, ki je zmogala vremenske neprijetnosti in privedla do trumfa sv. evharistije častečo katoliško cerkev. Ne samo katoliški listi, temveč tudi mnogi nasprotni priznavajo brez ovinkov, da je bila nedeljska evharistična procesija nekaj tako svečanostnega, imponujočega in brezprimerno slovesnega, kakor Dunaj, kakor Avstrija kaj takega še sploh ni videla. Katoliška cerkev je slavila ta dan veličastno slavlje, ecclesia triumfans je zmagonosno pokazala občudujočemu svetu svojo neizbrljivo, vekovečno življenjsko silo in moč.

„Reichspost“ od ponedeljka piše:

„Kdor je bil tako srečen, da je včeraj videl Dunaj na lastne oči in bil priča nepopisno veličastnim prizorom, ta lahko reče, da ga je spremljala milost božja. Kaj enako vzvišenega in veličastnega še ni videla Avstrija in tudi tako kmalu ne bo. Ostal bo ta dan v sredi stotisočere množice in ta bo oznanjala lepoto tega dne milijonom in milijonom prebivalcev širne in staroslavne monarhije Habsburžanov. Poklonili so se vsi narodi pod žezlom Habsburžanov sv. evharistiji. Ostal bo ta dogodek zapisan z zgodovinskimi črkami v naši povestnici in iz zgodovine narodov je neizbrisljiv. Vkljub temu, da je ves čas deževalo, kakor bi se bilo nebo odprlo, se je pa vendar vršila slavnostna procesija; da se je vseeno tako veličastno razvila, ji kaže še tem večji sijaj, in tem slovesnejšo posvetitev. Tudi najljutejši nasprotniki ne bodo mogli tej stotisočeri množici, ki je v-

kljub neprestanemu deževju in skrajno neugodnemu in hladnemu vremenu vstrajala, premočena do kože šest do sedem ur od ranega jutra v najlepšem redu na svojem mestu, očitati, da jih je nagibala k tej-le vstrajnosti morda zijava radovednost. Kdor doprinaša take osebnosti požrtvovalnosti, o njem se smelo trdi, da stori to iz najglobekejšega, iz poštenega verskega prepričanja.“

Procesija se je vršila na željo cesarjevo.

Dan procesije je napočil, težki in temni oblaki so viseli nad Dunajem. Pogled iz oken ni nudil nade, da bi le za trenutek prodrli solnčni žarki te temne oblake. Dež je lil neprestano, na cestah in ulicah so stale velike mlake. Vkljub temu je vladalo po vseh dunajskih ulicah in cestah že zarano prav živahno življenje in vrvenje. Vse se je oziralo proti zvoniku sv. Štefana, boječe pričakujoč, da se izobešijo bele zastave, kar bi bilo znamenje, da se procesija ne bo vršila. Toda belih zastav izza lin ni bilo in ljudstva je prihajalo na tisoče in tisoče iz vseh delov dvamilijonskega mesta. „Morda se bo vendar še vršila procesija, morda ne bo odpovedana, mogoče da se bo vreme spremenilo;“ so bile besede upajočega ljudstva. Toda zadnja tolažilna nada se ni hotela izpolniti, deževalo je neprestano do 11. ure, tako silno, kakor le malokdaj v letu.

Vkljub temu je prihajala množica v vrstah, brez presledka in v vrste je stopilo še mnogo tisoč ljudi, ki so šlele z jutranjimi vlaki dospeli na Dunaj. In kmalu se je slišalo iz ust gospodov glavnega komiteja, da se bo vršila procesija na vsak način in da jo hoče cesar sam udeležiti. S tem je bilo rešeno vprašanje, ali se procesija vrši ali ne! Cesarjeve besede: „Procesija se mora vršiti na vsak način!“ so izzvale v sredi stotisočere množice odmeve najglobekejših hvaležnosti.

Pri dunajskih Slovencih.

V soboto zvečer so se zbrali Slovenci iz domovine na vabilo dunajskih Slovencev k pozdravnemu večeru, ki ga jim je priredilo katoliško slovensko izobraževalno društvo „Straža.“ Udeležba je bila ogromna. Prostori so bili natlačeni polni. Predsedoval je slavnostnemu večeru gospod Pukl. Nastopilo je več navduševalnih govornikov, med njimi kranjski dež. glavar dr. Šusteršič. Povdarjal je pomen evharistije kot združevalno sredstvo in naglašal njeno važnost za združenje Slovencev.

Slovenski oddelek evharističnega kongresa.

Slovenskim udeležnikom kongresa je bila očkazana frančiškanska cerkev sredi mesta, blizu cerkve sv. Štefana. Cerkev, že sama po sebi krasna, je bila še z venci vsa preprežena, toda veliko premajhna za tako ogromno število slovenskih udeležencev. Zjutraj so bile pontifikalne maše, zvečer pa pete liturgije. Petje je bilo ubrano in krasno, da so ga tuji kar občudovali. Poleg cerkvenih shodov so pa imeli Slovenci še dva druga sestanka. Na prvem sestanku, v Rokodelskem domu, katerega je vodil dr. Brejce, so govorili profesor Cizel iz Gorice, za njim poslanec dr. Jankovič in dr. Lavrenčič. Zborovanju sta prisostvovala škofa dr. Jeglič in dr. Karlin. Bilo je navzočih tudi več slovenskih državnih in deželnih poslancev. Po končanem prvem zborovanju je bilo predavanje častitega gospoda Tula s skiopitičnimi slikami.

Drugo pozdravno zborovanje nam je pa priredilo društvo „Straža“ in govorimo o njem na drugem mestu. Razun dr. Šusteršiča so govorili še dr. Medved, Gomilšek itd. Po sestanku, ki je pa trajal tri ure, se je slišal le en glas hvale.

Procesija Slovencev se je vršila nad vse vzorno lepo. Posebno pozornost so zbudili naši krepki mladenici Orli in pa slovenska dekleta v narodni noši v pecah in ajmbah. Oči vseh so bile obrnjene na te lepe vrste slovenskih mladeničev in mladenk in vsi so jih občudovali.

Nezgode pri delu.

Leta 1909 je bilo na Avstrijskem 129.186 obratnih nezgod (leta 1908 pa 128.435). Od teh je bilo pa 1252 (1207) s smrtnim izidom, 32.903 (34.014) nezgod je imelo za posledico trajno ali delno nezmožnost za pridobivanje in 95.031 (93.214) nezgod je bilo ozdravljenih ali pa oškodovanih na drugačen način, na primer zato, ker se nezgoda ni priznala kot obratna nezgoda. Med tem, ko se je število nezgod zvišalo za 752, se je zmanjšalo število oškodovanih za nezgode za 1111. Zadnje dejstvo izvira od tjd, ker postopajo pri priznanju rent večno strožje. Zavarovalnice zoper nezgode se vedno bolj otrsajo delavcev, katerim bi morale plačevati rente, ker zavzemajo že stališče, da se ustavi renti vsem onim delavcem, ki dobivajo po nezgodi isto mezdo, kakor pred nezgodo, češ, da niso gospodarsko na slabšem. To stališče je seveda popolnoma napačno, ker jasno je, da dobi delavec s pohabljenimi rokami, čepride k novemu podjetniku, manjšo mezdo, kakor pa delavec z zdravimi rokami.

Odkar obstoja na Avstrijskem delavsko zavarovanje, je bilo ranjenih na bojišču industrije že 1.502.852 delavcev in delavk, 18.413 od teh je umrlo, 416.410 je bilo težko ranjenih in 1.068.019 je bilo lahko ranjenih.

Leta 1909 je bilo priznanih 14.825 trajnih rent, in sicer ne le vsled nezgod v tem letu, temveč tudi vsled nezgod iz prejšnjih let, katerim so se-le naknadno priznali rente.

Vsega skupaj je uživalo leta 1909 112.012 oseb trajno rento, leta 1908 pa 104.974. Te osebe so dobivale na leto 22.053.913 K, za 2.000.000 K več kakor leta 1908. Od onih, ki so dobivali trajne rente, je bilo 88.265 oseb popolnoma ali pa deloma nesposobnih za delo, druge so zaostali po smrtno ponesrečenih, in sicer je 10.179 vdov, 12.619 otrok in 949 ascendentov, to je starišev ali starih starišev ponesrečenec. Poročilo pripominja, da je ženski spol v znatno manjšem številu udeležen pri nezgodah, nego moški.

Politični pregled.

Občinske volitve v Gradcu.

Včeraj so se vršile v Gradcu občinske volitve iz tretjega razreda. Boj je bil izredno hud in vroč, kakor ga Gradec še ni videl. Kakor znano, so se meščanske stranke združile, da bi iztrgale socialni demokraciji tretji razred. Socialni demokrati so napeli seveda vse sile, da bi vzdržali skupen naval. Natančen izid še ni znan. Ker je bila udeležba pri volitvah ogromna, se je glasovanje precej zavleklo in s tem cel volilni akt. Ob 12. uri ponoči rezultat še ni bil znan. Glasi se samo s precejšnjo gotovostjo, da so zmagali socialni demokrati z neznatnimi večinami z vsemi 16 kandidati. Na socialnodemokračno listo je odpadlo baje okrog 2700 glasov, na združeno meščansko nad 2500.

K položaju.

Predstojništvo krščansko-socialne zveze je imelo dne 16. t. m. sejo, v kateri je soglasno dalo izraza prepričanju, da nima stranka z ozirom na izpremembe v ministrstvih povoda opustiti svojega stališča, da pa tudi priznava, da so te izpremembe v vladi zelo važne, zlasti z ozirom na parlamentarno situacijo stranke.

Delegacije.

Avstrijska delegacija ima svojo prvo plenarno sejo dne 24. t. m. popoldne. Ta dan bo delegacija tudi sprejeta od cesarja.

Kranjsko.

Kakor znano, je kranjski deželni zbor razveljavil izvolitev ljubljanskih deželnih poslancev prof. Reiserja in Adolfa Ribnikarja. V kratkem se bodo vršile nadomestne volitve. Liberalci kandidirajo zopet Reiserja in Ribnikarja, Nemci so postavili kandidatom dr. Egerja in Pammerja. S. L. S. še ni proglasila kandidatur.

Nemško-češki spori.

Na skupnem zborovanju čeških in nemških učiteljev v Pragi se je sprejela soglasno resolucija za pravični narodnostni sporazum med Čehi in Nemci.

Včeraj popoldne je imela češka narodno-politična komisija sejo. S tem so se pogajanja zopet pričela.

Amerika.

Iz Washingtona poročajo:

V slučaju vojne Amerika lahko mobilizira — 20.473.684 vojakov, kar se izprevidi iz zadnjega ljudskega štetja. V Ameriki je namreč toliko moških med starostjo 18 do 44 let, ki se smejo v potrebi poklicati k vojakom. Leta 1900 je pa Amerika imela samo 16.182.202 moža na razpolago za morebitno vojno.

Raznoterosti.

Slomšekova slavnost na Ponikvi ob južni žel. v četrtek dne 26. t. m. Po naročilu njih ekscelence kneza in škofa se vrši cerkvena slavnost ob 50letnici Slomškovih smrti za šmarsko dekanijo na Ponikvi. Sv. opravilo se začne ob 9. uri. Po končanih obredih v cerkvi se bo odkrila spominska plošča na mogočnem orehu, kjer so pred 100 leti nepozabni Anton Martin, kot 12letni deček, delali prvokrat javno skušnjo. Ob tej priliki nastopita govornika iz Ljubljane in Maribora. Sledi petje in deklamiranje Slomškovih pesmi in tamburanje. Častili Slomškovih ob blizu in daleč, pridite slaviti najimenitnejšega moža slovenske matere!

Smrtna kosa. V Gradcu je umrla gospa Beti Ploy, mati senatnega predsednika in dvornega svetnika dr. Miroslava Ploja.

Kardinal van Rossum se je odpeljal včeraj, dne 17. t. m. zvečer iz Dunaja z dvornim vlakom v Trident na Tirolsko, kjer ostane en dan in bo posvetil neko novo cerkev.

Spremembe pri južni železnici. Prestavljeni so: aspirant Jurij Eberl iz Prevalj v Greifenburg; revident Franc Birnstingl iz Kufsteina v Slovensko Bistrico; Karl Olbrich, pristav, iz Slov. Bistrice v Kufstein; adjunkt Jožef Leitner iz Frohnleithna v Maribor glavni kolodvor; Janez Klega, pristav, iz Rimskih toplic v Franzensfeste; provizorični pristav Janez Sabatin iz Laškega v Rimske toplice. — Za prometnega kontrolorja v Ljubljano je imenovan Em. Maloverh.

Strahove vidijo. Bismarck je vklesal za Nemce oni znani, ošabne samozavesti polni rek: „Wir Deutsche fürchten Gott, sonst niemand.“ Pri vsaki

priliki in nepriliki lahko čuješ, kako se sedaj Nemci in tudi naši nemškutarji s tem bahavim rekom postavljajo in ga, omamljeni po vspehih, katere je dosegel nemški narod v zadnjih desetletjih, ponavljajo. Za Bismarcka je bil mogoče izrek opravičen, naši Nemci ga pa profanirajo, če ga izgovarjajo. Kajti naši Nemci se ne boje nikogar, samo kajtar so v premoči, kadar čutijo in imajo opore na vseh straneh, kadar lahko izvršujejo svoja nasilja brez strahu, da jih doleti zasluženo plačilo. Če pa čutijo, da vstaja proti njim krepka in zdrava moč naroda, ki so ga od nekdaj tlačili, če je treba stopiti v bojno arenno z enakim, poštenim orožjem, potem strahopetno zbeže in v strahu kličejo na pomoč vse, kar jim lahko le nekoliko pomaga. Građec je po nemških zahtevah najbolj nemško mesto. Ker je pa naše društveno življenje tam precej živahno in je med Slovenci zavel oživljajoč duh, je to že napolnilo nemške motogotce z bojznostjo: Slovencev se boje. V svojem uvodniku od dne 17. t. m., v katerem povzdiguje „Tagespost“ svoj glas v svrhu agitacije za občinske volitve, je ta strah jasno izražen. Za glavni razlog, iz katerega so se združile nemške meščanske stranke proti socialni demokraciji, navaja strah pred Slovenci: „Naše veselje in naš ponos je, da je ohranil Građec svoj nemški značaj. In vendar, če pogledamo bližje, ne manjka pričnega, razdiralnega dela slovanskih nasprotnikov, ki hočejo vdreti tudi v to trdnjavo nemštva.“ Zato za božjo voljo vse, kar nemškega leze in gre, na boj proti socialdemokratom, da Građec ne postane — slovenski. Kakor kaže, bomo kmalu prišli tako daleč, da bodo graški Nemci alarmirali svoje junške čete, če bo par Slovencev kihnilo. To res niso nobeni junaki, temveč zajci.

Kaj pa to? Da vidijo razne državne oblasti v zapostavljanju slovenščine eno najvažnejših svojih nalog, je stara, že neštetokrat pribita resnica. Vsako število našega lista bi lahko napolnilo z najrazličnejšimi slučaji, ki govorijo o tem neobjektivnem ravnanju naših oblasti. Preseneti nas že nič več ne, ker povedo dejstva sama dovolj razločno, da niso najrazličnejši uradi po Spodnjem Štajerskem in Koroškem nič drugega, kakor ekspoziture germanizacije. Zdi se pa, kakor da sega ponemčevalna tendenca tudi že dalje na Kranjsko. (V roke nam je prišel neki akt c. kr. okrajnega glavarstva v Krškem. Čeprav je tiskovina dvojezična, vendar je naslov pisan v — blaženi nemščini. V kakem jeziku je pisan dopis politične oblasti, nam ni znano, ker ga je naslovljenec neodprtega vrnil. Soditi po naslovu je pa skoro gotovo pisan v nemščini. Naj bo to že kakorkoli, škandal je brez dvoma, da okrajno glavarstvo v Krškem sitirari okrog po svetu z nemškim dopisovanjem. Ali smo mi Slovenci res že povsoli brezpravni? Ali sme in mora res že vsak urad teptati pravice našega jezika v blato? Ali v človeku ne mora vskipeti kri, če vidi, kako ne zaostuje našim uradom, da zapostavljajo naš jezik tam kjer biva kaka peščica Nemcev ali nemškutarjev, temveč da hočejo uvesti enako prakso tudi uradi, ki poslušajo na popolnoma slovenskih tleh, kjer bi bilo treba iskati Nemca z lučjo ob belem dnevu. Poslanci, zaropotajte, naše potrpežljivosti je konec;

Nemška socialdemokracija ima te dni svoj letni strankarski shod v znanem industrijskem mestu Chemnitz na Saškem. V nedeljo zvečer je bil pozdravni večer. V ponedeljek so se pa pričele razprave, ki bodo trajale več dni. Razum socialdemokratov iz Nemčije so prihiteli na zborovanje tudi, socialdemokrati iz raznih drugih držav. V imenu avstrijskih nemških socialdemokratov je pozdravil zbor poslanec Seitz. Tudi češki centralisti so poslali zastopnike. — Pri razpravi o strankini taktiki bo prišlo gotovo do ostrih kontroverz med revizionisti in marksisti. A brez dvoma bodo pa zmagali radikalni elementi, saj sta Chemnitz in Saška sploh glavni trdnjavi radikalcev.

Silno interesantno in duhovito hoče pisati — „Narodov“ mariborski dopisnik. Za „Slovenski Narod“ od sobote je zopet v potu svojega obraza zvežril skupaj dolgo klobaso, ki pa je še za dober žlodec mariborskih liberalcev neprebavljiva. Pri plitvosti duha in prirojeni neresnicoljubnosti, ki odlikuje tega liberalnega možakarja, seveda ne smemo pričakovati kaj novega, ampak samo pogrevanje že davno zavrženih stvari ali pa prestavo kakšnih že pred dalje časom v nemških listih priobčenih notic. Na lastnem zelniku ne zraste nič, razum kakih pik, pomišljanjev, klicajev in slčnih znamenj liberalne duševne revščine. O jerum, jerum, pa bi bilo toliko snovi, kakor kako razni lib. veljaki svoje otroke ne vzgajajo narodno, kako so mnogi liberalci Slovenci samo v Narodnem domu, drugod v javnosti se pa boje pokazati barvo itd.

Taki so „slovenski“ liberalci. V ponedeljek zvečer smo imeli na družinskem večeru „Slovenske Straže“ v Mariboru v svoji sredi tudi pristnega štajerskega, notabene slovenskega liberalca. Prišel je bil med nas nepovabljen učitelj na Planici pri Framu Skrbinske. Meni nič, tebi nič je, ta liberalni gospod izzval prepir in razgalil med nami celo svojo, ne ravno prijetno liberalno notranjost. Žalil in neotesano robantil je tako, da smo se zgražali. Zlasti moramo pribiti dvoje: Prvič, liberalni možakar je težko žalil naše ljudstvo. Povsod se je do držne trditve, da slovensko kmečko ljudstvo nima toliko vere, kakor je črna za nohtom. Po trditvah tega li-

beralnega učitelja obstoja tedaj naše ljudstvo iz samih svetohlinskih hinavcev. (To žaljenje bodo naši ljudje že še krepko poplačali ne le Skrbinske, — temveč celi liberalni stranki. Drugič, narodno-napredni učitelj se je bahal, da on bere in kupuje — „Štajerca“, ki mu ugaja. Ta izpoved ni samo značilna za Skrbinske, čigar liberalno narodnjaštvo spravlja v zelo čudno luč, temveč za vse liberalne učitelje sploh. Strankarska zagrizenost je te ljudi dovedla že tako daleč, da imajo svoje dopačenje nad glasilom vseh renegatov in neznačajnežev, nad nemško-nacionalnim trobilom slovenskih janičarjev. Kam plovemo, kam jačramo? Ali se slovenski liberalci, v prvi vrsti liberalni učitelji, res že tako globoko pogrežajo v blato? Kdor ima trohico narodne zavednosti, mora obrniti hrbet toliki politični propalosti.

Za „Slovensko Stražo“ je daroval gospod M. Harb v Mariboru, čez 3000 krasno urejenih obrabljenih znamk. Hvala mu prisrčna!

Štajersko.

Maribor. Evharističnega kongresa na Dunaju se je udeležila tudi soproga poštnega poduradnika Stranjšaka, stanujočega v Stolni ulici štev. 1. Na nesrečnici so se pokazali v nedeljo na Dunaju znaki slabomnosti.

Sv. Križ pri Mariboru. Tukajšnja podružnica „Slovenske Straže“ priredi v nedeljo, dne 22. t. m. po sv. maši v bralni sobi v župnišču svoj letošnji redni občni zbor. Razum običajnega odborovega poročila in volitve novega odbora je na dnevnem redu tudi važen in zanimiv poučen govor. K prav mnogoštevilni udeležbi najljudnejše vabi vse člane in pa sploh vse narodno-zavedne Križevčane. — Podružnični odbor.

Jurklošter. Velečastiti gospod župnik (Karol Tribnik v Jurkloštru je obhajal pretečeni mesec 40-letnico, odkar je bil posvečen v mašnika. Zaradi njegovega 40letnega jubileja in zaradi njegovega neumornega delovanja je bil dne 7. t. m. pri javni seji občinskega odbora imenovan častnim občanom. Častitemu gospodu želimo še mnogo let srečnega službovanja pri nas. Čeravno je že 20 let tukaj pri nas, vendar je še čil in čvrst ter ima tudi do revnih vedno usmiljeno srce. Bog mu naj povrne vse njegove dobre in ves trud.

Strahovit umor. V bližini Judenburga na Zg. Štajerskem so našli vsoboto dne 14. t. m. jutraj ob 7. uri grozovito razmesarjeno truplo nekega neznanca. Truplo je bilo brez glave, noge pa so bile tudi odrezane in položene na prsi. Truplo je bilo popolnoma brez krvi in tudi okrog njega niso bila tla čisto nič okrvavljena. Iz tega sklepajo, da je bil neznanec umorjen nekje drugje in da so truplo prenesli potem semkaj. Roke so bile tudi popolnoma razrezane. Identitete neznanca še niso mogli dognati. Za krivci ni nobenega sledu.

St. Lovrenc nad Mariborom. Javno vprašanje na slavno c. kr. mariborsko okrajno glavarstvo in okrajni šolski svet. Dunajski dnevnik „Ostdeutsche Rundschau“, kojega ljubezen do Prusije je Avstrijecem dobro znana, je dne 6. in 7. t. m. v štev. 235 in 236 objavil podlistek: „Bilder aus einer deutschen Sprachinsel im Bachergebirge“, kojega vsebina je posebno v številk 236 polna krajevno-zgodovinskih neresnic in zlobnih, celo blasfemičnih zavijanj, o čemur se lahko slavna oblast prepriča pri trško-občinskem uradu v St. Lovrencu nad Mariborom. Razen tega se pa v številk 236 tudi očitno hujska na odpad od katoliške cerkve in se kliče na pomoč — „deutsches Hinterland“ in „deutsche Hauptmacht“ v svrhu zavzetja Adrije, „Gestade der Adria.“ Tako pisarjenje vzbuja izdajalske protiaustrijske težnje in kali med državljani javni mir in red. In vendar ste se citirani številk „Ostdeutsche Rundschau“ dne 8. t. m. pred polnočjo na veselici nemškega Turnvereina v trgu St. Lovrenc nad Mariborom prodajale in delile celo navzočim šolarjem v navzočnosti nadučitelja Mihaela Moge in učitelja Jožefa Schatza. In drugo jutro že so šolarji časnike okoli nosili in kazali. Javno vprašamo slavno c. kr. okrajno glavarstvo in okrajni šolski svet v Mariboru, je-li dovoljeno, da se v navzočnosti in s pripuščanjem učiteljev šolarjem delijo hujskajoči časniki, kojih vsebina žali verski in patriotični čut vsakega poštenega Avstrijca, zvestega podanika našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I.?

Celje. Kaznjene Martin Ramšak je delal dne 16. t. m. v Majdičevem tlinu. Po nesreči je padel pri vpenjači iz tretjega nadstropja na tla. Zlomil si je levo roko. Zadržal je tudi poškodbe in praske na nosu. Poklicani zdravnik je odredil takojšnjo prepekljatev ponesrečenca v bolnišnico.

Šmarje pri Jelšah. V Šmarju pri Jelšah bo v nedeljo dne 22. t. m. takoj po večernicah pri g. Habjanu Slomšekova slavnost z govorom, petjem in deklamacijami.

Pišece. Tu se je v par boljših vinogradih že začela trgatav s portugizarjem. Kaplja bo dobra, le dokaj malo je bo, ker gre grozdje močno v škodo.

Rajhenburg. Vabimo na gospodarski shod, ki se vrši prihodnjo nedeljo dne 22. t. m. v dvorani nove Kaplanije. Dnevni red: Skupna prodaja živine in pospeševanje živinoreje. Govori živinorejski instruktor gospod Mauchler iz Maribora. Kmetje, gospodinjice, fantje in dekleta, udeležite se polnoštevilno tega važnega predavanja!

Brežice. V Brežicah se prodajajo srečke za loterijo „Slovenske Straže“ vsolej v glavni trafiki ter v trgovini Iv. Vidmar.

Primorsko

Egiptovski podkralj v Trstu. V nedeljo, dne 15. t. m. dopoldne je prispel v Trst z Lloydovim parnikom „Heluan“ egiptovski podkralj Abbas Hilmi s princem Abdel Moneimom, Abdel Kadrom in Jusuf Kamalom ter mnogobrojnimi spremstvom. O polnoči se je odpeljal podkralj z delom svojega spremstva v Benetke z Lloydovim parnikom, dočim je ostalo veliko spremstvo odpotovalo po državni železnici v Pariz, na Dunaj in v Milan. Podkralj se v nekaterih dneh povrne v Trst.

Smrtna kosa. V ponedeljek dne 16. t. m. popoldne je umrl v Gorici šolski svetnik Štefan Križnič, vpokojen ravnatelj ženskega učiteljskega in član gorškega deželnega šolskega sveta.

Konec dijaške „veleizdajniške zarote.“ Iz Zadra poročajo: Končno je vendar-le prišlo do tega, da so napravili konec oni komediji, ki so jo s takim krikom razbojnali po svetu kot velikansko veleizdajniško zaroto. Stvar je končala tako, kakor je bilo pač pričakovati. Stvar se je začela z najnatlačnejšimi hišnimi preiskavami pri šolski mladini, da bi zasledili morda po kakih znakih zaroto, veleizdajo. Zapirali so dijaške vsenavskriž. Zapirali so jih v preiskovalne zapore in jih tamkaj stiskali dneve in tedne. Veliko dijakov je zaradi tega tudi moralo pretrpeti preostre kazni s strani šolskih oblasti. Nekaj jih je bilo celo izključenih. Dva sta bila skoraj tri mesece v ječi. Dva zadržana dijaka, Filipič in Čurin, sta bila še-le te dni izpuščena iz zaporov. Državno pravdnstvo je odstopilo sedaj, ko je prej gnalo ubogo nedolžno dijaštvo v zapore in nesrečo, od vsega nadaljnjega postopanja proti „veleizdajalcem“, a odstopilo pa je zato, ker vsa večmesečna preiskava ni mogla dognati niti pičice na dijaštvo, ki bi govorila proti njim in ki bi jih obremenjevala. Seveda nastaja sedaj vprašanje, kdo bo povrnil dijakom to škodo, ki so jo trpeli zaradi tega nesmiselnega preganjanja na podlagi podlih ovađb zagrebške pandurske svojati.

Vojska.

Mirovna pogajanja. Italijansko-turška mirovna pogajanja so bila zaključena in posredovalci so se odpeljali, da poročajo svojim vladam, ki bodo na podlagi njih poročil svojim oficijoznim posredovalcem naročile in poverile nalogo skleniti mir. Gre namreč še za vprašanje suverenitete in je upati, da najdejo oficijozni posredovalci tudi v tem vprašanju sporazumljenje. V najkrajšem času se sestanejo oficijozni zastopniki na italijanskih tleh. Ako ravno bo že v prihodnjih dneh sklenjen mir, ga bodo zastopniki obeh vlad podpisali še-le po izvršenih turških volitvah.

Iz Carigrada pa prihaja vest: Uradno se zatrjuje, da so bila neoficijelna mirovna pogajanja — brezvspešna.

Nevarnost vojske na Balkanu

Predznaki bolgarsko-turške vojne.

Poročila pravijo: Od bolgarsko-turške meje poročajo o zbiranju mnogoštevilnega vojaštva. Vsak vlak, ki pride iz Bolgarskega na turško zemljo, zasedejo turški vojaki in ga preiščejo. V vsakem vozu je tudi tajni agent. Potniki v rajonu jedrenske trdnjave ne smejo zapustiti vozov. Vsak dan zapirajo v turških mestih Bolgare.

Hmelj.

Zatec, 12. sept.

V pretečeni poročilni dobi je bila hmeljska kupčija jako živahna, a se je v poslednjih dneh nekoliko poslabšala. Vzrok temu utegne biti ta, da je deloma zmanjkalo hmeljskih vneč, deloma ni bilo zadosti železniških vagonov, kakor tudi pomanjkanje prostorov v skladiščih, kar je seveda mimogrede živahno kupčijo precej oviralo. Tudi pričetek judovskih praznikov je pri tem nekako vplival. Na dan je bilo razpečenih 800 do 1000 bal hmelja, po večini na račun nemške hmeljske trgovine in nemških pivovarn. Včeraj se je le 300 bal hmelja pokupilo, oziroma poprodalo. Cene so poskočile, posebno pri hmelju boljše kakovosti. Znašale so: 112 do 115 K za hmelj manje kakovosti, 120 do 130 K za srednje, 130 do 148 K za dobro srednje in 150 K za hmelj prima kakovosti per 50 kg. Razpoloženje je mirno.

Na deželi je bila hmeljska kupčija živahna in so pokupili zastopniki domačih in inozemskih pivovarn velike množine hmelja. Producenti so postali oprezní ter zahtevajo višje cene, katere so deloma tudi dosegli. Posebno veliko se poprašuje po hmelju prima kakovosti, ker ga ni posebno veliko. Cene so se gibale med 112 do 130 K, za hmelj zelo slabe kakovosti so ponujali manj kot 100 K. Več partij hmelja prima kakovosti se je poprodalo za ceno od 140 do 148 K per 50 kg.

V mnogih krajih je že pokupljen ves hmelj in cenijo, da je že do sedaj na deželi pokupljenih 120 do 130.000 stotov hmelja.

Razgled po svetu.

V Rusiji živi še 25 oseb, ki so se udeležile l. 1912 vojske proti Napoleonu I. Komisija, ki ji je naročeno, da dobi osebe, ki so se same udeležile vojske l. 1912 proti Napoleonu I., je dobila še 25 živih ošivcev takratne rusko-francoske vojske. Med njimi je komisiji 10 oseb iz, povedalo svoje spomine. Kmet Juk, 110 let star, je nabiral po bitki pri Kulevu kroglice, neki drugi 108letni kmet se je udeležil bitke pri Kliaspici, 120letni kmet Akim se je udeležil štirih bitk, 120letni kmet Tette se je udeležil zasledovanja Napoleona I.

Tožba Hofrichterjeve žene na ločitev zakona. Iz Badna poročajo: Dne 11. t. m. se je vršil poslednji spravi poskus med Hofrichterjem in njegovo ženo. Adolf Hofrichter je pri tem izpremenil svoje prvo stališče ter privolil, da se loči zakon. Pred okrajnim sodiščem je bilo več sto ljudi zbranih. Oviraa je bil celo promet na cesti. Ko je sodnik vprašal Hofrichterja, ali dovoli, da se zakon sporazumno loči, je Hofrichter odgovoril: Principarno sem zato, toda le pod pogojem, da otrok obdrži moje ime ter ostane v stiku z mojo družino. Njegova žena je temu oporekala. Sodnik jo je opozoril na obljubo zvestobe, ki jo je dala pri poroki pred oltarjem, ter je vprašal, ali je na to pozabila. Hofrichterjeva žena je odgovorila, tresoč se od razburjenja: Nisem pozabila, toda jaz ne morem več ostati Hofrichterjeva žena. Tedaj je pa Hofrichter vzel iz žepa molitveno knjižico, ki mu jo je darovala njegova žena in na katero ji je pri-segel, da je nedolžen. Pri tem prizoru je pa gospa Hofrichterjeva skoro omedlela in so jo morali s pomočjo zdrav-nika odpeljati v stransko sobo. Razprava se je nadaljevala v njeni odsotnosti. Ko je bila razprava koočana, je Hof-richter prosil, da bi rad videl svojega otroka. Sodnik je pa izjavil, da ne more v tem oziru ničesar storiti. Sodni akt bodo odstopili sodišču v Lincu, kjer je Hofrichterjeva žena vložila tožbo. Hofrichter slika v ječi oltarne slike, ki se prodajajo v Slavoniji in v balkanskih deželah.

Vsak naj nujno opozori svojega znanca in znanko na prvo veliko loterijo „Slovenske Straže“, ki nam nudi prekrasnih dobitkov v skupni vrednosti 20.000 K. Nagovorite znanca in znanko, naj vam dajo denar za srečke (srečka samo 1 K!), nakar več srečk skupaj naročite pri pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani! V vsakem kraju pridobite tudi prodajalne za srečke! Naj bi ne bilo slovenskega kraja, v katerem bi ne bilo več navdušenih agitatoric in agitator-jev za prodajo srečk! Sveta domovinska stvar, kateri je po-svečena loterija „Slovenske Straže“, nas kliče vse na požr-tvovalno delo!

Dve gospodični

se sprejemata s celo preskrbo na stanovanju. — Oglasi se naj pri trgovcu Alojzu Šumenjak, Tegethoffova ulica 57 v Mariboru, 195

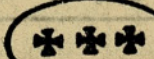
Mlad mesarski in selbarski pomočnik

želi dobiti sedaj ali pozneje službo v Mariboru, o obeh strokah, dober prodajalec, prijaznega vedenja. — Naslov: J. Miklavčič, Gorinčice p. St. Jakob v Rožu, Koroška. 187

Dijaki se spremejo na stanovanje in hrano pri notarju

v dvori Mariji Koser, Gosposka ulica 50, II. nadst. nasproti gim-nazije v Mariboru. 194

Le pristna s' to le 61

varstveno znamko

**Rösler-jeva
voda za
zobe**

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

Sfeklenica 72 h.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok?

Potem pišite „Slov. Straži“ v Ljubljani po knjižico g. župnika Haaserja o ljudskem zavarovanju, ki se vsa-komur dološje popolnoma zastoni.

Franc Pleteršek Maribor, Koroška Zaloga cesta 10. pohištva

Bogata zaloga poliranega, medlo poliranega pohištva iz trdega in mehkega lesa za spalnice, obednice, za kuhinjsko pohištvo, zaloga divanov, podstavk, žimnic, stolov in ogledal, otročjih pos-telj iz železa po zelo nizkih cenah. 83

Prevzamem vsa dela
okoracijske, slikarske in
pleskarske streke, katera izvr-
šujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravec v Celju

Gospodska ulica 5.

Vzajemna zavarov. v Ljubljani.

Glavni zastop za

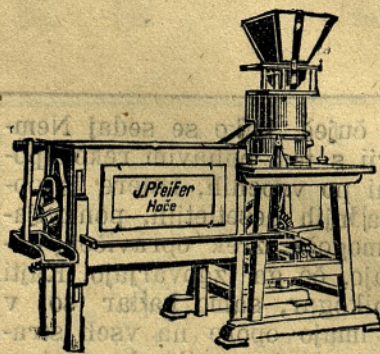
Spod. Štajersko

pri Franu Pograjc v Mariboru,
na voglu Blumengasse in Quergasse

zavaruje 1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvo-nove in premičnine ter — 2. proti prelomom zvonov. Edina domača slovenska zavarovalnica. Svoji k svojim!

Sprejema tudi zavarovanja za življenje, ozir. doživetje in proti nezgodam za Nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico. 43 Pojasnila daje gorenji zastop.

Novost. Ročni mlin! Novost.

Zraven slike od mene iznajdene mline stavim v šestih različnih velikostih za roko, gepelj, vodno ali motorno moč. — Prva druga velikost je najbolj pri-poročljiva za manjše kmetije, srednja za veleposestvo in večja za obrt. Pripomni se pa, da manjši mlini ravno tako dobro meljejo kakor veliki, ker ima vsak mlin štiri pajtije, in sicer en svilnat za fino pšenično moko dva za različne krušne moke in eden za gris. Kamenje si vsak kmet lahko sam z klepalom iz-ojstri, kakor pri vsakem na-vadnem vodnem mlinu. — V začetku si seveda ne zna vsak dobre moka-napravit, kdor ni v mlinarski obrti izučen, se mora polagoma privadi-ti. Cene so pri sedajnih dragih razmerah tako nizko nastavljene, da je mogoče vsakemu, tudi najmanjšemu kmetu si tak mlin naročiti. V sedanjem razburjenem času, ki kmeta stiska od vseh strani in mu je ustrezno, če si zamore sam pomagati, je priporočljivo, da bi kmečke posojilnice, kmečke in strojne zadruge nakupile primerne mline v več-jem številu po nižji ceni in jih razdelile med kmete proti polajšanemu vplačevanju.

Spričevalo:

Rakovnik, 18. febr. 1912.

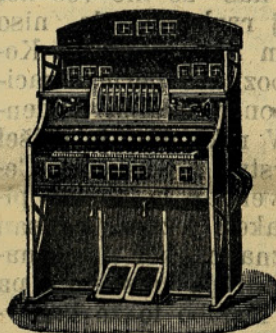
Cenjeni gospod!

Naznanim Vam, da sem iskal po vseh tovarnah mlin, pa takega ni-se-m mogel dobiti kakor je Vaš. Očlovek ga more z roko vrteti pa naredi boljše moko kakor vodni mlin. Kako nebi bili zadovoljni, ker ga vsak šolarski otrok lahko goni. V dveh urah zmleje mernik žita. Jaz sem prav zadovoljen s tem mlinom, kakor tudi vsi drugi, katerim ste ga poslali. Dragi gospod, jaz ga vsakemu kmetu priporočam. Srčni pozdravi Štefan Colarič, Ra-kovnik št. 5, z. p. St. Jernej na Dolenjskem (Kranjsko). 444

Čenikl se razpošilja brezplačno in poštne prosto.

„Slov. Straža“ v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Sloven-skem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval pri „Ljudskem zavarovanju“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. — Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje“ na Slov. Stražo v Ljubljani. 171

Josip Brandl,

izdelovatelj orgel
v Mariboru o. Dr.

izdeluje cerkvene orgle v vsaki velikosti zelo solidno delo. —

Prevzame uglasbo, popravilo in prestavbo starih orgel. — Izdeluje harmonije naj-boljše kakovosti evropskega in ameriškega sistema za cerkve, šole in zasebno rabo po nizki ceni.

Transponirharmonista z 28 akordi. Proračuni in katalogi brezplačno in poštne prosto. 47

Hotel Trabesinger

v Celovcu
Velikovska cesta

št. 5

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zajam-čeno pristna in dobra vina. Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

Pri nakupu „pra-vega Francka“ izvolite paziti na to-le varovalno znamko.

Tovarna
v Zagrebu.

sl. im. 122/24577

Zavrnite pre-vidno podobne zavoje kot ne „pravi Franck“.

Proizvod najboljših sirovin.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradni dnevi

so: vsako sredo in vsak petek od 8.—12. ure in vsako nedeljo od 8.—10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Po-jasnila se dajejo vsak dan od 8.—12. ure dopoldne.

Uradni prostori

nahajajo se v Minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje se po 4 1/2% od 1. oziroma 16. v mesecu po vložitvi in do 15. oziroma zadnjega pred dvigom. Ne-vzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsake-ga leta pripisujejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Spre-jemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob. Na razpolago so strankam brezplačno poštne-hranilne položnice 564 št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5—5 1/2%, na vknjižbo in poročstvo po 5 1/2%, na osebno poročstvo po 6%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji. Prevzamejo se dolгови pri drugih zavodih in zaseb-nikih; prošnje za vknjižbo se delajo brezplačno.